

Nr 219.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till ändrad lydelse av 2 § i kungörelsen den 29 juni 1921 (nr 456) med bestämmelser för vissa tjänstemän vid statsdepartement och andra till den civila statsförvaltningen hörande verk i fråga om rätt till pension; given Stockholms slott den 14 mars 1922.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1922.

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson yttrar härefter följande:

Med skrivelse den 2 november 1921 har generaltullstyrelsen överlämnat förslag till ändrad lydelse av 2 § i kungörelsen den 29 juni 1921 (nr 456) med bestämmelser för vissa tjänstemän vid statsdeparte-

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 1 saml. 188 häft. (Nr 219.) 1

ment och andra till den civila statsförvaltningen hörande verk i fråga om rätt till pension.

Generaltullstyrelsen har i sin förevarande framställning utgått från den förutsättningen, att tullverket skulle komma att inordnas under avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, och att generaltulldirektören borde i 5 § 1 mom. i nämnda reglemente upptagas bland de verkschefer, som skola tillsättas genom förordnande på viss tid, i vilket fall de i 2 § av förenämnda kungörelse den 29 juni 1921 meddelade bestämmelserna skulle bliva tillämpliga å generaltulldirektören. Styrelsen har emellertid ansett det icke vara lämpligt, att generaltulldirektören tillerkänd pension utginge från allmänna indragningsstaten, utan funnit riktigare, att det bestämdes att sådan pension skulle utgöras av tullmedel. I enlighet härmed har styrelsen föreslagit viss ändring av 2 § i kungörelsen den 29 juni 1921.

Även i annat avseende har generaltullstyrelsen ifrågasatt ändringar i förevarande paragraf. Under hänvisning därtill, att styrelsen i sin skrivelse den 17 oktober 1921 angående tullverkets utgiftsstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 m. m. föreslagit en kustbevakningsinspektör till upptagande å styrelsens stat med arvode för år räknat av 10,000 kronor, har styrelsen anfört, att föreskrifter om kustbevakningsinspektörens pensionsrätt borde meddelas i 2 § av förenämnda kungörelse den 29 juni 1921. Vidare yttrar styrelsen huvudsakligen följande:

Såsom pensionsunderlag för kustbevakningsinspektören hade 1914 års tullkommission föreslagit 6,000 kronor. I anslutning härtill ansåge styrelsen, att bemälda tjänsteman borde vid avgång från tjänsten under förhållanden motsvarande dem, som avsåges i 2 § 1 mom. första stycket av nämnda kungörelse, åtnjuta pension till belopp av 6,000 kronor. Den rätt till avkortad pension, varom stadgades i andra stycket av sagda moment, torde även, under omständigheter motsvarande där angivna, böra tillkomma kustbevakningsinspektör; och syntes i sådant avseende pensionsbeloppet böra bestämmas till 5,000 kronor. Pension, om vilken här vore fråga, borde utgå av tullmedel. Den årliga pensionsavgiften torde böra utgöra 360 kronor.

Över generaltullstyrelsens ifrågavarande framställning har 1902 års lönerogleringskommitté den 8 december 1921 avgivit infordrat utlåtande. Kommittén har därvid anfört följande:

Lönerogle-
ringskom-
mittén.

»Mot vad generaltullstyrelsen under angivna förutsättningar föreslagit i fråga därom, att pension till generaltulldirektören bör utgå av tullmedel, i stället för å allmänna indragningsstaten, har lönerogleringskommittén ej något att erinra.

För den händelse att den föreslagna befattningen såsom kustbevakningsinspektör varder inrättad och befattningen skall tillsättas genom förordnande på viss tid, anser kommittén sig ej heller böra göra någon erinran mot vad styrelsen föreslagit om pension till bemälda befattningshavare av tullmedel till belopp av 6,000 kronor, om han under minst tolv år innehaft befattningen eller om han, oavsett tjänstetidens längd, på grund av olycksfall i tjänsten blivit oförmögen till nöjaktig vidare tjänstgöring.

Skulle emellertid, såsom tilltänkt är, förordnandet å befattningen komma att meddelas allenast för tre år, anser kommittén stora betänkligheter möta mot godkännande av generaltullstyrelsens förslag, i vad angår rätt för kustbevakningsinspektören att uppbära avkortad pension å 5,000 kronor, därest han före uppnådd tolv års tjänstetid i befattningen avgår från tjänsten, antingen på grund av att förordnandet upphör utan att efterföljas av förnyat förordnande eller på grund därav, att han till följd av sjukdom, som ej föranletts av olycksfall i tjänsten, befunnits oförmögen till nöjaktig vidare tjänstgöring, så ock därest han 'eljest före berörda tid utan egen begäran nödgas avgå från sin befattning'.

Enligt kommitténs mening borde den avkortade pensionen icke få uppbäras av en avgående kustbevakningsinspektör utan att han åtminstone sex år varit innehavare av befattningen.

Dessutom synes det kommittén, att, även om verkschef må kunna få komma i åtnjutande av avkortad pension under de omständigheter beträffande avgång från befattningen, som kunna innefattas under uttrycket 'eljest före berörda tid utan egen begäran nödgas avgå från sin befattning', detta näppeligen med fog torde kunna göras gällande i avseende å kustbevakningsinspektör.»

I det förslag angående godkännande av tullverkets utgiftsstater för tiden 1 januari—30 juni 1923 m. m., som i proposition den 17 februari 1922, nr 89, förelagts riksdagen, har Kungl. Maj:t, bland annat, föreslagit riksdagen besluta, att 5 § 1 mom. i avlöningsreglementet den 22 juni 1921 skall från och med den 1 januari 1923 hava följande ändrade lydelse:

*Departements-
chefen.*

»1. För följande befattningar, vilka tillsättas genom förordnande på viss tid, nämligen generaldirektörs- och chefsbefattningarna vid socialstyrelsen, medicinalstyrelsen, byggnadsstyrelsen och kommerskollegium ävensom generaltulldirektörs- och chefsbefattningen vid tullverket, utgår arvode, för år räknat, med 19,000 kronor. För kustbevakningsinspektörsbefattningen vid tullverket, vilken befattning likaledes tillsättes genom förordnande på viss tid, utgår arvode, för år räknat, med 10,000 kronor.»

Vad angår frågan om pension för generaltulldirektören, har jag intet att erinra mot generaltullstyrelsens förslag och tillstyrker sålunda härav betingad ändring i kungörelsen den 29 juni 1921 med bestämmelser för vissa tjänstemän vid statsdepartement och andra till den civila statsförvaltningen hörande verk i fråga om rätt till pension.

Beträffande den till upptagande å generaltullstyrelsens stat före-

slagna kustbevakningsinspektören delar jag den av 1902 års löneredlingskommitté uttalade uppfattningen därom, att avkortad pension icke bör få åtnjutas, därest befattningen innehafts kortare tid än sex år. Jag vill i detta sammanhang erinra, att jag, vid anmälan för Kungl. Maj:t av frågan om tullverkets utgiftsstater, ifrågasatt utsträckning av tiden för varje förordnandes längd till sex år. Även i övrigt ansluter jag mig till löneredlingskommitténs förslag.

Den av mig sålunda förordade ändring i kungörelsen den 29 juni 1921 torde få träda i kraft från ingången av år 1923. Då jämväl andra ändringar i förevarande kungörelse kunna komma att beslutas vid innevarande riksdag, förutsätter jag, att de olika ändringarna må sammanföras och utfärdas i ett sammanhang.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen besluta, att 2 § i kungörelsen den 29 juni 1921 (nr 456) med bestämmelser för vissa tjänstemän vid statsdepartement och andra till den civila statsförvaltningen hörande verk i fråga om rätt till pension skall från och med den 1 januari 1923 hava följande ändrade lydelse:

»2 §.

1. Har generaldirektör, vilken jämlikt 5 § 1 mom. av förenämnda avlöningsreglemente tillsatts genom förordnande på viss tid, under minst tolv år innehaft generaldirektörsbefattning eller har han, oavsett tjänstetidens längd, på grund av olycksfall i tjänsten blivit oförmögen till nöjaktig vidare tjänstgöring, är han berättigad att vid avgång från tjänsten åtnjuta pension till belopp av 9,000 kronor; skolande sådan pension utgå åt generaltulldirektör av tullmedel och åt annan generaldirektör från allmänna indragningsstaten.

Därest sådan tjänsteman, innan han uppnått tolv års tjänstetid i befattningen, avgår från tjänsten, antingen på grund av att förordnandet upphör utan att efterföljas av förnyat förordnande eller på grund därav att han till följd av sjukdom, som ej föranletts av olycksfall i tjänsten, befunnits oförmögen till nöjaktig vidare tjänstgöring, så ock därest tjänstemannen eljest före berörda tid utan egen begäran nödgas avgå från sin befattning, äger han uppbära pension till belopp av 8,000 kronor att utgå på sätt här ovan stadgas.

2. Har i tullverket anställd kustbevakningsinspektör, vilken jämlikt sagda författningsrum tillsatts genom förordnande på viss tid, under

minst tolv år innehaft befattning i sådan egenskap eller har han, oavsett tjänstetidens längd, på grund av olycksfall i tjänsten blivit oförmögen till nöjaktig vidare tjänstgöring, är han berättigad att vid avgång från tjänsten åtnjuta pension till belopp av 6,000 kronor att utgå av tullmedel.

Därest kustbevakningsinspektör, innan han uppnått tolv års tjänstetid i befattningen, avgår från tjänsten, antingen på grund av att förordnandet upphör utan att efterföljas av förnyat förordnande eller på grund därav att han till följd av sjukdom, som ej föranletts av olycksfall i tjänsten, befunnits oförmögen till nöjaktig vidare tjänstgöring, äger han, om han innehaft befattningen minst sex år, uppbära pension till belopp av 5,000 kronor att utgå av tullmedel.

3. Innehade tjänsteman, om vilken i 1 mom. eller 2 mom. är fråga och som avgår från tjänsten före uppnådd tolv års tjänstetid i befattningen, vid tillträddandet av sitt förordnande sådan tjänst, som tillsättes genom fullmakt eller konstitutorial, skall han emellertid i varje fall erhålla minst det pensionsbelopp, som skolat tillkomma honom, om han intill tiden för avgången ur tjänst kvarstått i sin förra befattning.

4. Pension må ej åtnjutas av den, som blivit avsatt från tjänsten, eller den, som vid avgång från tjänsten icke är svensk medborgare.

5. Såsom pensionsavgift skall å det för vederbörande bestämda arvodet eller den honom, intill dess han uppnått sextiosju år, tillkommande pension avdragas:

för generaldirektör, om vilken nu är fråga, ett belopp av 540 kronor för år räknat, och

för kustbevakningsinspektör ett belopp av 360 kronor, likaledes för år räknat.

Avgår tjänstemannen under sådana förhållanden, att han icke är berättigad till pension, eller avlider tjänstemannen före uppnådda sextiosju levnadsår, skall emellertid pensionsavgift icke avdragas för längre tid än till och med den dag, avgången eller dödsfallet ägt rum.

6. Befinnes generaldirektör eller kustbevakningsinspektör, om vilken nu är fråga, före utgången av den tid, erhållet förordnande gäller, vara till följd av olycksfall i tjänsten eller av sjukdom oförmögen till nöjaktig vidare tjänstgöring eller har Konungen av annan anledning förklarat förordnandet skola upphöra, skall tjänstemannen vara skyldig avgå från sin befattning; och skall i sammanhang med beslut om förordnandets upphörande frågan om hans rätt till pension avgöras.»

Kungl. Maj:ts proposition Nr 219.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bil. litt. vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

B. E. Brimberg.
